7e JAARGg. № 97.

OOSTPOST

SOERABAYASCHE COURANT

Prijs der Inteekening.

Voor Soerabaya ℔ jaar *f* 24.– ℔ halfjr. *f* 12.– ℔ maand *f* 2.–
„ Java. „ do. „ 30.– „ do. „ 15.–
„ Buitenbezn. „ do. „ 36.– „ do. „ 18.–
„ Europa „ do. „ 50.–

De *OOSTPOST* verschijnt dagelijks met uitzondering van den Zondag.

VRIJDAG 2 DECEMBER 1859.

Prijs der Advertentiën.

De prijs der ADVERTENTIËN is *f* 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.

Advertentiën met groote letter betalen dubbeld.

Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Voor doorloopende annonces kunnen schikkingen worden getroffen.

KOPERVEILING.

Den 3den December, zullen voor 's lands pakhuizen alhier publiek worden verkocht, op dezelfde voorwaarden als op de veiling van 22 November jl., *cc.* 30.000 *Nederlandsche ponden* STAAFKOPER en *cc.* 100.000 *Nederlandsche ponden* aan DOORGEKAPTE DUITEN.

SOERABAYA, 28 *November* 1859. (1543) *De Resident,* VAN DER WIJCK.

HOUT-VENDUTIE.

Op *den Vijfden December aanstaande* zullen des morgens ten 8½ ure voor het policie bureau, ten overstaan van het Vendu-departement, bij kleine kavelingen verkocht worden **Vijf honderd en vier Djatie houten balken.**

Inmiddels voor een ieder te bezigtigen.

De Assistent Resident van policie
(1511) **E. DIBBETS.**

(*Voor de Policie.*) — Op den weg naar het kantoor van de weeskamer is gevonden, eene zwart *lederen portefeuille*, die de regthebbende ten policie-burele terug kan krijgen.

De Assistent Resident voor de policie,
(1557) **E. DIBBETS.**

VERTREK VAN DE LAND-MAIL.

VAN SOERABAYA.

Gedurende het jaar 1859.

In de maand December op den 3den en 19den.

des namiddags te vier ure.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Zaturdag den 3den December 1859.

Bij 's Lands algemeene Pakhuizen alhier van cc. 30.000 Ned: ponden staafkoper en cc. 100.000 Ned. pond doorgekapt kopergeld.

Op Maandag den 5den December 1859.

Voor het Policie kantoor alhier van 504 stuks Balken.

Op Dingsdag den 6den December 1859.

Bij den heer *D. D. van Boeckholtz*, in de Chin. kamp. van eene factuur Engelsche goederen, voor rekening van de firma *Fraser Eaton & Co.*

Op Woensdag den 7den December 1859.

Bij de heeren *L. G. van Lakerveld & Co*, aan de Kalimaas van houtwerken.

Op Donderdag den 8sten December 1859.

Bij den heer *D. D. van Boeckholtz*, in de Chin. kamp. van marmeren beelden enz. voor rekening van *G. Colombo.*

Op Vrijdag den 9den December 1859.

Bij den heer *Deeleman*, in de stad van diverse kommissie goederen en 's avonds in het lokaal van den Schouwburg van boekwerken van den heer *J. S. van Coevorden.* (1550)

ADVERTENTIEN.

VENDUTIE

Te *Podjok* (*Grissee*) van 2626 afgekeurde.

GOUVERNEMENTS HOUTWERKEN

den 5den December 1859. *De Vendumeester,*
(1562) W. CASTENS.

OP EEN NADER TE BEPALEN DAG,

in de eerste helft van de maand

December a. s.

ZAL IN HET VENDU-LOKAAL

BIJ

D. D. VAN BOECKHOLTZ

verkocht worden eene *Factuur* pas aangebragte:

ENGELSCHE GOEDEREN

BESTAANDE UIT:

Stellen Tafelmessen met ivoren heften in **Mahonijhouten kistjes.**
Gewone Tafelmessen en **Vorken.**
Scheermessen.
Horologie-Veêren.
Passerdoozen.
Sleutelringen.
Vesta Lucifer matches.
Geweerstokken in **Mahonijhouten kistjes.**
Berlijnsch Zilveren Lepels.
Voorsnijmessen en **Vorken.**
Schroevendraaijers.
Pleeten Zuurzetjes.
Gouden Horologien.
IJzeren Geldkisten.
Gomélastiek.
Horologie-sleutels.
Brillen.
Wandelstokken.
Teeken-potlooden.
Horologie-glazen.
Horologie-kettingen.
Haar-schuijers.
Rozenhouten Werkdozen.
Inktkokers.
Paknaalden.
Kinder-kanonnetjes en **Geweren.**
IJzeren Rottenvallen.
Sponsen.
Rozenhouten Schrijfcassettes.
Zweepen.
Aanzet-riemen.
Honden-halsbanden.
Lederen Hoofdstellen met **Stangen.**
Pompstokken voor **Geweren.**
Stokdegens.
Fraaije Wagen- en **Bendie-lantaarns.**
Hangsloten.
Kleine Spijkers van ¾ en ⅜ dm.
Goede Wagenveeren van 4 en 5 **bladen** met **assen** en **oliebussen, schroeven** en **sleutels, compleet,** enz. (1538)

De publieke verkoop van

BOVENSTAAND FACTUUR

ENGELSCHE GOEDEREN, zal alsnu plaats hebben,

Op Dingsdag den 6den December a. s.

De goederen zullen daags te voren te zien zijn.

(1551) D. D. VAN BOECKHOLTZ.

VENDUTIE.

Op Donderdag den 8sten December a. s.

In het vendu locaal van

D. D. VAN BOECKHOLTZ,

van de resterende MARMEREN en ALBASTEN VAZEN, BEELDEN, enz. toebehoorende aan GABRIELLO DEL COLOMBO. (1560)

AMSTERDAMSCHE STOOM-SUIKER RAFFINADERIJ.

Op de VENDUTIE van Vrijdag 9 December,

van den ondergeteekenden zullen bij kleine kavelingen verkocht worden BROOD-SUIKER van 6 en van 10 ℔ afkomstig van genoemde Raffinaderij.

Inmiddels uit de hand te koop bij

(1561) **A. H. DEELEMAN.**

BOEKEN VENDUTIE

Op Vrijdag den 9den December 1859.

In het Comediegebouw alhier, des avonds ten ½ 8 ure. (1531)

R A B B I A T A.

(*Vervolg en slot.*)

Gekleed als zij was kon zij indedaad het strand niet zwemmende bereiken, en zonder een woord te zeggen wendde zij zich naar de boot en klemde zich aan het boord vast. In een oogenblik had Antonino zijn wambuis digtgevouwen en op den rand gelegd, opdat die haar niet te scherp mogt zijn, hielp haar binnensboords, en getrouw aan zijn woord om haar, als ware hij een huurling, te huis te brengen liet hij haar zich nederzetten op de plecht waar zij hare kleederen begon uit te wringen.

Hoe onverschillig zij zich wilde voordoen verweet zij zich toch dat zij hem te hard had beoordeeld en zag steelsgewijs naar hem op. — Hij had den somberen blik strak voor zich neer geslagen, zijn gelaat was doodsbleek en twee dikke tranen rolden langs zijne wangen; de wond die zij hem aan den hals had toegebragt bloedde nog sterk.

„Ziedaar!" zeide zij met eene ligte trilling in hare stem; „ziedaar mijn zakdoek, verbind u daarmede den hals;" en toen Antonino haar zwijgend afwees, stond zij op en verbond zelf zijn hals met den doek, die op de plecht was blijven liggen toen zij in zee sprong. Daarop nam zij, niettegenstaande zijne tegenkanting, hem één riem af, en zette zich tegenover hem aan het roeijen.

Zwijgend roeiden zij voort, beiden aan hunne gedachten overgelaten, en, voelde Antonino zich diep ongelukkig, Laurella was verre van tevreden te zijn. — Het was reeds laat toen zij te Sovente aankwamen en niemand was meer aan de anders zoo drukke landingsplaats.

„Addio!" zeide Laurella zacht, toen zij zag dat Antonino geene beweging maakte om haar huiswaarts te begeleiden en langzaam ging zij het steile voetpad op, terwijl hij op den rand zijner boot zich nederzette om haar, zooveel de duisternis dat toeliet, na te oogen. Dat genoegen was echter van korten duur en Antonino ging na zijne riemen, zeilen etc te hebben geborgen ook huiswaarts.

„Wat hebt ge daar aan uwen hals?" vroeg zijne moeder „Hemel! kind, gij zijt geheel bebloed!"

„Niets, moeder! het heeft niets te beduiden. Ik heb een diepe schram gekregen van iets scherps, maar dat is niets.

„Maar laat het mij dan toch zien; ik wil er een pleister of kruiden op leggen en dan......

„Niet noodig, beste moeder! niet noodig; dat wordt van zelf weer beter.

En naar zijne kamer gaande mompelde hij met bitteren glimlach den wensch dat allen zoo goed en zorgend voor hem mogten zijn.

„Wat toch die jongen scheelt?" zuchtte de moeder hoofdschuddend, „de tijd zal het moeten leeren, maar als dat zóó voortduurt dan zal ik welhaast mijn eigen zoon niet meer kennen," en zij wischte een traan weg, al was het dat zij hem alleen liet gaan, want zooveel kende zij haar kind dat zij wel begreep dat hij in zijne kamer ging om alle verdere navraag te ontwijken.

Hij zat daar dan ook met het hoofd in de hand geleund en het oog werktuigelijk gerigt naar den horizon, waar de maan boven de kimmen rees. — Lang had hij zoo gezeten zonder zelfs op te merken dat zijne moeder tot tweemalen naar buiten was geloopen om naar zijn venster op te zien. Eindelijk was zij gaan slapen nadat zij haar kind in de bijzondere hoede van de heiligen had aanbevolen.

Te omstreeks middernacht, begon hem de wond aanden hals pijnlijk te worden en toen hij zich bewoog om op te staan was hij niet in staat het hoofd om te wenden. Hij wond de zakdoek van Laurella los, zag dat de regterzijde van zijnen hals geheel was opgezwollen, en legde er, ter verfrissching, een doek met koud water op toen hij de deur zijner kamer hoorde openen. Het was Laurella die zwijgend zich van haren halsdoek ontdeed en zich toen regt voor hem plaatste.

„Antonino!" zeide zij tot den onaangenaam verrasten jongeling „uwe wond, de wond die ik u heb toegebragt, is erger dan gij vermoedt. Ik heb kruiden ge-

De tweede of laatste verificatie der schuldvorderingen op het faillissement van SAID ACHMAT BIN DJAFFAR SEGAF, zal plaats hebben op *den 15den December a. s.* ten kantore van de Weeskamer alhier, gehouden wordende in het oude policiekantoor.

De Secretaris der Weeskamer,
(1552) **J. F. DEIBERT.**

DE HOUT-VENDUTIE

die geärnonceerd was tegen *den 30sten November* is uitgesteld en zal alsnu plaats hebben.

OP VRIJDAG DEN 16DEN DECEMBER A. S.

op de stapelplaats achter de Kampong Bandaran.
(1524) **B. J. VAN ECK & CO.**

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

STOOMGELEGENHEID.

Naar BATAVIA via SAMARANG.
Gedurende de maand *December*, zal elke Zondag zijnde den 4den 11den 18den en 25sten een der stoomschepen van den ondergeteekende naar bovengenoemde plaatsen vertrekken.
(1546) **W. CORES DE VRIES.**

HET STOOMSCHIP PADANG.

KAPITEIN GUIJOT.
Vertrekt naar BATAVIA via SAMARANG, op *den 4den December a. s.* Adres bij
(1537) **W. CORES DE VRIES.**

HET VERTREK

DER STOOMBOOT OENARANG,

KAPITEIN S. VAN HULSTIJN,
gedurende deze maand is bepaald als volgt:

Van BATAVIA naar SAMARANG en SOERABAYA	4 en	18.
„ SAMARANG „ SOERABAYA	7 „	21.
„ SOERABAYA „ SAMARANG en BATAVIA	11 „	25.
„ SAMARANG „ BATAVIA	13 „	27.

Informatien te bekomen bij
De Agenten,
(1547) **ADAM & CO.**

TE HUUR

Een **BUREAU-LOCAAL;** ook geschikt tot berging van goederen, in de Heerenstraat. Informatie bij
(1558) HALEWIJN SENR.

In den loop van Januarij e. k. zullen bij onderhandsche inschrijving, onder nadere goedkeuring van het Gouvernement,

WORDEN VERKOCHT

TWEE SUIKERFABRIEKEN

met de daaraan verbondene contracten.
Nadere informatien te bekomen bij
O. VAN REES, *te Poerworedjo* en
T. LUCASSEN, *te Tagal* (1497)

MODERATEUR LAMPEN.

Van gerenommeerd Engelsch fabriekaat.
(1540) bij LE ROY & CO.

De ondergeteekende heeft de eer zijne geëerde begunstigers te berigten, dat bij hem, bij bestelling, met het

AANSTAANDE

SINT NICOLAAS FEEST

BANKETLETTERS worden vervaardigd. Zoomede is hij voorzien van SINT NICOLAASGOED, VERSCH BANKET, FRAMBOZENKOEKJES en al wat tot zijn vak behoort.

Tevens verkrijgbaar MARASQUINO, LIQUEUREN van FOCKINK, BEIJERSCH BIER, VRUCHTEN op WATER en BRANDEWIJN etc. etc.
(1549) **C. H. GRIMM.**

Bij gelegenheid van het

ST. NICOLAAS FEEST

zijn bij de ondergeteekenden te bekomen

BANKET LETTERS

ad *f* 3 per Pond à Contant.
(1556) **L. W. VAN DER ZWAAN & CO.**

SPEELKAARTEN.

van af *f* 3.— pr. dozijn en hooger
bij
(1534) **LE ROY & CO.**

ALLSOP'S BIER

in heele flesschen.

PORTER BIER

in heele en halve flesschen.
(1548) Bij **C. BECHADE.**

GOMELASTIEKE OVERSCHOENEN
EN
STOFBRILLEN.
(1539) bij **LE ROIJ & CO.**

HEEREN MODEMAGAZIJN,

VAN

HOUTBECKERS.

Echte gouden en zilveren tongen om épauletten van rang te veranderen.
(1555)

PAS ONTVANGEN.

Uit de gunstig bekende Parijsche fabriek van de heeren LEREBOUR & SECRETAN een fraaije collectie

BRILLEN

met fijn geslepen glazen in schildpad en pleet gezet.
(1533) bij LE ROY & CO.

VERKRIJGBAAR.

DAMES MANTILLES à *f* 5.— per stuk.
GLASRUITEN per kist „ 14.—
HOLLANDSCH KRIJT per picol *f* 13.—
RIJSTZAKKEN per 100 stuks *f* 12.50.
ONDER BALLONS à *f* 5.—
à Contant bij
OEI MOELIEM.
(1553) KEMBANG DJEPOON.

WISSELS OP NEDERLAND.

(1503) **Bij McLENNAN & CO.**

GENEVER van **AVH.** per kelder *f* 19 per vijf fl.	*f* 7.50
GENEVER van *Henkes* te Schiedam per kelder.	„ 14.—
CHAMPAGNE van *J. Perrier Fils & Co* de kist van 24 halve flesschen.	„ 30.—
ALTER PORTWIJN per kist van 24 halve fl.	„ 32.—
MADEIRA DRIJ „ „ „ 24 do. do.	„ 32.—
VIEUX COGNAC (*John Albertij*) per dozijn	„ 25.—
ENGELSCH BIER „ „	„ 9.—
HAANTJES BIER (*Rendorp*) „ „	„ 9.—
CHERRIJ CORDIAL per kist van 24 halve fl.	„ 22.—
St. JULIEN MEDOC „ „ „ 4 dozijn	„ 30.—
Idem. CABARRUS „ „ „ 4 „	„ 24.—
FRANSCHE AZIJN „ dozijn	„ 5.—
GEMBER „ kist „ 6 potten	„ 18.—
per pot	„ 3.50
PUIKE HAMMEN à	„ 11.—
„ BOTER (*van der Leeuw*) per vaatje	„ 17.—
„ pond	„ 2.—
„ MANILLA SIGAREN „ duizend	„ 40.—
THEE (*Boenpouw*) per pak weg. ½ kattie	„ 1.25.
„ (*Hongbi*) „ „ „ ¼ „	„ 0.40.

à Contant bij **OEI MOELIEM.**
(1554) KEMBANG DJEPOON.

HOLLOWAY'S PILLEN.

Dit wonderbaar geneesmiddel zoo algemeen bekend in Holland wordt thans met het beste en gelukkigste gevolg in Java gebruikt. Gelukkiglyk zyn deze Pillen in de hospitalen ingevoerd geworden en hebben dezelve wonderbare geneezingen bewerkstelligd in gevallen die men als hopeloos beschouwd. Voor Lever en Maag ongesteldheden zyn ze een zeker geneesmiddel, en de ontstekende galachtige krankheden, zoo gemeen in heete luchtstreken, de ongeregeldheden van het ligchaamsgestel voortvloeyende uit gebrek aan veerkracht, ten gevolge der kwyning welke altyd meer of min uit eene langdurige hitte ontstaat, kunnen nimmer zoo volkomen genezen worden als door Holloway's Pillen. Dezelve hergeven aan maag, lever en nieren, wanneer de een of ander dezer organen ongesteld is, eene gezonde actie. (1530)

NEDERLANDSCH INDIE.

SOERABAYA, den 2den December 1859.

Voor de weduwen en weezen van de slagtoffers van den gruwelijken moord te Borneo is bij ons tot heden ingeteekend voor eene som van *f* 1166.10 waarvan bereids is ontvangen *f* 1106.10.

zocht die u verzachting zullen aanbrengen.

„Wilt *gij* mij verzachting aanbrengen?" vraagde Antonino met eenen bitteren glimlach, „gij die mij hebt geleerd tot hoever het lijden zich kan uitstrekken! Maar ik wil niet onvriendelijk tegen u zijn. Gaat henen, naar uw huis, eer iemand u hier ziet, want de laster zou niet nalaten u dat eenigste te ontnemen wat ons, armen, overblijft.

„Ik stoor mij aan niemand," hernam Laurella, ik heb u smart gedaan en ik kan u niet aan uw leed overlaten. Laat mij uwe wond verbinden dat zal u goed zijn."

„Laurella!" zeide Antonino ernstig, „ik heb het u gezegd hoe ik u beminde, en gij, gij haat mij; dat is zwaar te dragen, maar dragen kan ik het, zoolang ik niet krankzinnig word. Haat mij dus, omdat gij mij niet kunt beminnen, maar verneder mij niet door een medelijden dat mij ondragelijk is. — Ik zal het mijzelve nooit vergeven dat ik u zoo ruw bejegend heb, maar vergeef gij het mij ook niet; want ik heb wat ik verdiende en zoowel uwe vergiffenis als uw medelijden is mij ondragelijk. — Ik haat u niet, helaas! ik kan u nooit haten, maar waar ik liefde vraagde is genade, is medoogen mij een gruwelijk denkbeeld. Ga dus heen en.....

„Maar wie heeft u gezegd dat ik u haatte?" stamelde de hooghartige Rabbiata met moeite; want zij wist niet hoe zij het zou aanvangen om hem van die gedachte afteleiden, en de bekentenis van wat zij indedaad gevoelde viel het hooghartig meisje zeer zwaar.

„Wie? maar waarlijk gij schijnt er een genoegen in te vinden mij te martelen. Gij hadt het mij reeds lang genoeg getoond en het was mijne schuld dat ik u zoo ver dreef dat gij mij heden het sprekendst bewijs daarvan gaaft door........ maar nogmaals, genoeg! ik verwijt u niets; doe mij echter dát ééne, dat gij mij niet aanziet als gij mij soms ontmoet, en ik zal wederkeerig elke ontmoeting zoo veel mogelijk vermijden.

„Dan zijt gij wel blind geweest," snikte Laurella die met moeite de vernedering droeg van tot eene bekentenis te moeten komen; en het gelaat aan zijne borst verbergende „ik beoordeelde u heden verkeerd. — Antonino! vergeef mij en.....

„Laat medelijden u niet te ver drijven, kind!" zeide de jongeling hooghartig, „ik vraagde niet uwe hand, maar uw hart, en dat kunt gij mij niet geven." En hij trachtte haar op eene stoel te doen zitten.

„Neen, Antonino! ik kwam u ook niet mijne hand aanbieden, maar ik kom u zeggen dat ik u liefheb, dat ik u reeds sedert lang bemin, en,..... nu gij het weet,...... doe gij wat u goeddunkt. Hebt gij om mijnentwille zóóveel geleden dat gij mij niet meer kunt beminnen,... welnu! dan is het mijne beurt te lijden,.. en ik zal trachten dat te doen met die kracht...." hier beefde hare stem hevig,...„ waarmede ik zoolang heb getracht mij te spiegelen aan het ongelukkig voorbeeld van mijne moeders lot."

Reeds was zij tot de kamerdeur genaderd om heen te gaan maar Antonino's hand hield haar tegen.

„Laura mia," fluisterde hij en hij trok haar aan zijne borst.

„O, Antonino!" snikte zij.

Toen den volgenden dag de kleine pastoor te Sovente terugkwam hoorde hij het reeds aan de landingsplaats, van Antonino zelve, dat hij met Laurella een paar zou worden. — Dadelijk ging de goede zielverzorger naar het huis van hare kranke moeder, lachte bij het binnentreden het meisje schalks toe en toen hij haar had gezegend ten aanhoore der gelukkige moeder, voegde hij er zacht bij „Dat is u een zware strijd geweest, mijne dochter! maar laat het u eene heilzame les zijn en wees liever de zachte Laura, als de stroeve Rabbiata!"

TELEGRAM.

Het verzoek om eervol ontslag van den heer Kuneman is ingewilligd, en de heer J. Kuis in diens plaats benoemd: De Heer P. Noll tot kommies bevorderd.

Het verzoek om tweejarig verlof naar Nederland van den heer J. S. van Coevorden toegestaan.

De Heer Mr. F. B. van Leeuwen benoemd tot auditeur-militair voor Banjermassing.

De telegraafkabel tusschen Singapore is gebroken; men meent tusschen het traject Batavia-Muntok.

PALEMBANG. — De handel ter hoofdplaats was in de maand October vrij levendig: onder andere producten werden 5.660 pikol kapas aangebragt. De prijzen der rijst bedroegen *f* 6.10 en *f* 5.83 voor de pikol witte en zwarte rijst.

Met de emancipatie der slaven ging men steeds voort: de meeste lijfeigenen waren reeds door de daartoe bevoegde kommissie in vrijheid gesteld.

De katoen-oogst in de beneden divisiën is afgeloopen en over het algemeen niet ongunstig uitgevallen. De prijzen der katoen waren echter zelfs op de plaatsen van productie buitengewoon hoog, zoodat *f* 9 @ *f* 9½ aldaar voor de pikol ongezuiverde kapas werd betaald.

De bevolking was laatstelijk bezig met het zaaijen van padi, waartoe de talang velden in gereedheid waren gebragt.

Van Djambi en Moeara Kompeh zijn geene berigten van eenig belang ontvangen.

CELEBES. — Na de in vorige maanden ondervondene nederlagen waagden zich de Boniren niet meer aan nieuwe invallen tot rooptogten in de Noorder-distrikten. De positie te Semangi werd daarom door onze troepen verlaten, die naar Maros terugtrokken, terwijl een gedeelte der militaire magt uit de Noorder-distrikten naar Makasser terugkeerde.

Het aanwezen van militaire magt en van eenen Gouvernements ambtenaar in Tanette tot steun van de leenvorstin in de handhaving van haar gezag, was bij voortduring van heilzamen invloed op den stand van zaken in dat leenrijkje. De uitgewekene bevolking keerde in groot aantal terug en de koningin toonde zich zoo zeer doordrongen van de noodzakelijkheid der haar verleende bescherming, dat zij ernstig den wensch uitte om vooreerst niet daarvan verstoken te worden. Van datoe Bakka is sedert niets meer vernomen.

Op den 31sten October zijn de koning en de rijksgrooten van Goa met de gebruikelijke plegtigheden ten Gouvernements huize te Makasser officieel ontvangen tot het aanbieden van gelukwenschen bij de aanvaarding van het bestuur door den nieuwen gouverneur. Bij die gelegenheid legde de koning vele betuigingen af van trouw en verkleefdheid aan het Gouvernement.

AMBOINA. De gouverneur der Moluksche eilanden heeft eene reis gemaakt naar Wahaai (Ceram), bij welke gelegenheid tevens door hem bezocht zijn alle negorijen op de noordkust van Ceram, benevens de eilanden Manipa en Boano. Deze togt had voornamelijk ten doel het aannemen der onderwerping van onderscheidene Alfoersche stammen uit het binnenland van Ceram, die aangenomen hadden om zich nabij het strand te vestigen, het koppensnellen afteschaffen en zich op den landbouw toeteleggen. Bijna overal slaagde de gouverneur in het beoogde doel, en had gelegenheid om te zien, dat men begonnen was den grond te ontginnen en negorijen optergten. Met verscheidene stammen werden gelijksoortige overeenkomsten getroffen om zich aan het strand te vestigen.

Maatregelen zijn genomen om eenen korteren en gemakkelijkeren weg dan de reeds bestaande, van de zuid- naar de noordkust van Ceram tot stand te brengen.

Overal is de aanplant van kakao, koffij en klappers aangemoedigd en de bevolking gewezen op de ruime voordeelen, welke daarvan kunnen worden getrokken.

BANDA. — In den avond van den 25sten September is eene schok van aardbeving gevoeld, welke zoo hevig was, dat zij den indruk maakte, alsof eene onwederstaanbare kracht de eilanden groot Banda en Neira van plaats wilde doen veranderen. De zee stoof daarbij met vreesselijk geweld tegen het zuidelijke strand van Banda Neira op, om vervolgens weder zachtkens tot haren gewonen stand terug te keeren. Deze schok heeft evenwel geene schade aangerigt.

Ofschoon de notenpluk gedurende de maand September niet zoo buitengewoon gunstig was, als in de beide voorafgaande maanden, heeft zij toch goede resultaten opgeleverd. Geplukt werden 9,442,098 pitten, welke 21,522 ponden foelie en waarschijnlijk 75,636 ponden noten zullen opleveren. Op den 6den en 7den September werden in 's lands pakhuizen afgeleverd 37,235 ponden foelie, productie van de maand Augustus, en 53,772 ponden noten, productie van de maand Mei.

— Op den 12den September heeft de resident eene conferentie gehouden met de perkeniers, om hen bekend te maken met de door het Gouvernement genomene beschikkingen betreffende de vrij te verklaren perkhoorigen, en hen aangespoord alle pogingen aantewenden om te bewerken, dat de vrij te verklaren perkhoorigen als slaven zich als vrije arbeiders aan de specerijkultuur verbinden. De perkeniers hebben zich hiertoe allen bereid verklaard. Vervolgens heeft de resident bij eene bekendmaking van den 26sten September op ieder specerijland aan de daar bescheidene perkhoorigen medegedeeld de ordonnancie van den 14den Julij l.l. en hun voorgehouden, dat het in hun eigen belang is op den 1sten Januarij 1860 als vrije arbeiders bij de specerijkultuur in dienst te treden.

Het aantal der in de maand September van Ceram en andere eilanden op Banda aangekomene prauwen overtrof dat van Augustus met 23 en dat van September 1850 met 30. Evenzoo vertrokken er 10 prauwen meer dan in Augustus en 18 meer dan in September 1858. Door den grooten aanvoer van verscheidene artikelen heeft de buitengewone duurte, welke in den laatsten tijd op Banda heerschte, opgehouden en is alles teruggekomen tot de prijzen, welke aldaar normaal kunnen genoemd worden. Deze waren echter steeds de helft of een derde hooger dan op andere plaatsen in den Molukschen archipel.

TERNATE. — Den 29sten September heeft de resident zich begeven naar Khouw op Halmaheira, ten einde zich persoonlijk te overtuigen van de redenen der ongeregeldheden, waarvan reeds melding is gemaakt in onze nummers van 24 September en 15 October Jl. Het is hem gebleken, dat verregaande knevelarijen en willekeurige handelingen van eenige Ternataansche prinsen en hoofden de bevolking in verzet hebben doen komen. De resident heeft den Singadji en de Kimalaha 's van Khouw vermaand, en dezen hebben beloofd de beslissing van het Gouvernement en van den Sulthan van Ternate in deze aangelegenheden geduldig en met vertrouwen afte wachten.

Gedurende de maand September was op Ternate het weder bij afwisseling drukkend warm of door zware zuidelijke winden zeer koel.

Den 2den en 21sten September werden ligte schokken van aardbeving waargenomen. De berg van Ternate rookte slechts bij tusschenpoozen. (*J. C.*)

FRANKRIJK.

— De *Presse* is zeer verontwaardigd over het artikel van den *Moniteur*, houdende kennisgeving, dat geen nieuw decreet aangaande de drukpers zal worden uitgevaardigd en geeft hare verontwaardiging aldus lucht: Wij zullen niet vragen of het niet is een al te groote beteekenis hechten én aan de pers én, aan de vijandelijke partijen, wanneer men onderstelt, dat de eerste de laatsten zouden kunnen voorzien van zulke wapenen, die tot dergelijk einde zouden leiden. Wanneer wij namens het gouvernement spraken, zouden wij het niet willen doen voorkomen als afhankelijk van eenige pennestreken, maar dit is nu eenmaal onze roeping niet en de *Moniteur* zal beter dan wij weten wat hij kan en moet zeggen, enz.

Het bedoelde artikel van den *Moniteur* (reeds gisteren als telegram medegedeeld, luidt woordelijk als volgt:

— Verscheiden dagbladen hebben de aanstaande afkondiging eener wijziging in de wet op de drukpers van 1852 bekend gemaakt. Dit berigt is ten eenemale onjuist. In Frankrijk is de pers vrij om alle daden van het gouvernement te bespreken, en aldus de openbare meening voor te lichten. Zekere dagbladen, zich ter goeder trouw tot het orgaan der vijandelijke partijen makende, eischen eene grootere mate van vrijheid, welke slechts zou strekken om de aanvallen tegen de constitutie en de wetten waarop de maatschappelijke orde berust, te vergemakkelijken. Het gouvernement des Keizers zal niet afwijken van een stelsel, dat een ruim veld overlatende voor de discussie, de gedachtenwisseling en het onderzoek, de verwoestende gevolgen van den leugen, den laster en de dwaling voorkomt.

— Het bezoek van Koning Leopold van Belgie te Biarritz geeft natuurlijk aanleiding tot allerlei gissingen. Zoo hoort men reeds gewagen van een plan, hetwelk hij zou hebben voorgesteld, om in de kwestie der hertogen tot eene voldoende beslissing te komen. Naar zijn inzien, moest er dan namelijk uit de drie hertogdommen een afzonderlijke staat worden gevormd en wel onder het bestuur van zijn tweeden zoon, den Graaf van Vlaanderen. De Groothertog van Toskane zou alsdan aan het hoofd worden geplaatst van een staat, dien men uit verschillende afdeelingen der Donau-Vorstendommen zou vormen, terwijl aan den Hertog van Modena en de Hertogin van Parma eene geldelijke schadeloosstelling zou worden toegekend Men voegt er bij, dat Koning Leopold, alvorens dit plan aan Keizer Napoleon ter beoordeeling voor te leggen, zich reeds van de adhaesie van Keizer Frans Jozef had verzekerd.

— Men zegt, dat onze gezant te Rome, de Hertog de Grammont, weldra uit laatstgemelde stad zal vertrekken. Indien zich dit berigt bevestigd, dan is het een nieuw bewijs, dat de betrekkingen tusschen de Fransche en Pauselijke regeringen thans eene groote verkoeling ondergaan hebben.

— Het schijnt, dat ook de hertogin van Parma zich in brieven ongunstig over Keizer Napoleon III heeft uitgelaten en dat de Fransche regering in het bezit van die brieven is.

— Men zegt dat de maarschalk Pélissier van den Keizer in last heeft om met de militaire overheden te Madrid te beraadslagen over de hulp, welke het Fransche leger aan het Spaansche zou kunnen verleenen bij zijne expeditie naar Marokko.

SPANJE.

— Zoo als medegedeeld is, heeft Spanje geprotesteerd tegen de onttrooning van de Hertogin van Parma en van haren zoon Robert. De regering te Madrid verklaart ter dier zake, dat zij altijd een belangstellend oog heeft gehouden op Parma, Piacenza en Guastalla, waarover zij te Aken in 1748 de souvereiniteit heeft erlangd ten behoeve van den Infant Don Philips; dat in 1815 de Spaansche gevolmagtigde heeft geweigerd de eindacte te Weenen te teekenen, op grond dat de regten van den Prins, geroepen om te regeren over de drie hertogdommen, niet genoegzaam waren omschreven; dat in 1817 Spanje met de vijf andere mogendheden heeft medegewerkt tot de organisatie der hertogdommen en dat uit elk staatsstuk blijkt, dat Spanje ten volle geregtigd is om op te treden als waarborg der belangen van den hertog Robert. De genoemde regering wil zich niet verzetten tegen de invoering van alle zoodanige wijzigingen als overeenkomstig de behoeften van den tegenwoordigen tijd zijn, maar begrijpt, dat de souvereiniteits-regten van den hertog Robert ongeschonden moeten blijven.

— Er zijn er, die de bestellingen van oorlogswapenen door het Spaansche gouvernement aan den Heer Godillot, in verband brengen met plannen van interventie, ten behoeve van den Paus in de legatien. Dit zou tot nieuwe verwikkelingen aanleiding geven.

— Generaal Echague is te la Granja (Spanje) aangekomen, werwaarts hij per telegraaf was ontboden, om zijne instructien te ontvangen voor het bevel over de expeditie tegen de Marokkanen. Men zegt dat, onmiddellijk na de opening der Cortes, 50,000 man naar Afrika zullen worden gezonden. Het gerucht, dat generaal O'Donnel het opperbevel over het operatieleger zou nemen, is even ongegrond als dat Engeland bij de regering zou hebben geprotesteerd tegen den inval in Marokko. De officieren, die aan de expeditie deelnemen, zullen vóór hun vertrek van revolvers worden voorzien.

— Naar men zegt zal, wanneer het congres bijeenkomt, Spanje insgelijks daaraan deelnemen, als mede-onderteekenaar van het Weener-tractaat. Het is welligt ook met het oog hierop, dat die mogendheid, zooals bereids gemeld is, geprotesteerd heeft tegen de vervallen-verklaring van den jeugdigen Hertog van Parma.

Het Spaansche gouvernement heeft bij den Heer Godillot, leverancier van equipements- en kamperingsstukken, 50,000 tentzakken, 200,000 hemden en vele andere voorwerpen van dien aard besteld.

— Volgens berigten uit Madrid wist men aldaar in de regeringskringen niets van het bestaan van het beweerde tractaat tusschen Spanje en den Heiligen Stoel, waarbij eerstgemelde mogendheid zich zou verbonden hebben, om Spaansche troepen naar Rome te zenden, zoodra de Fransche zich verwijderden. Spanje, aldus wordt er bij gemeld, zal zeer zeker niet tusschen beide komen in geschillen, die tusschen den Paus en zijne onderdanen ontstaan zijn.

— De *Nord* bevat een brief uit Parijs, waarin op stelligen toon gezegd wordt, dat een middenweg gevonden is in de Italiaansche kwestie. Toscane en de Legatien zouden een koningrijk uitmaken en Parma en Modena waarschijnlijk bij Sardinie worden ingelijfd.

— Volgens mededeelingen uit Madrid woedde de burgeroorlog nog steeds in Marocco voort. Van sommige zijden wordt de hoop uitgedrukt, dat de regering geen oorlog voeren zal tegen Marocco, indien de Keizer voldoening aan Spanje wil schenken voor den geleden hoon. Naar berigt uit Ceuta heeft die stad geene nieuwe aanvallen te verduren gehad van de Mooren. De regering heeft bevel gegeven om de vereischte opnemingen te doen in verband met het plan, om een onderzeeschen kabel te leggen, ten einde Spanje met Afrika te verbinden. Algesiras zal het punt zijn van waar de kabel uitgaat. Het gerucht omtrent het zenden herwaarts van een gezant door de Maroccaansche regering, is geheel onjuist.

— Men schat de waarde van de goederen der geestelijkheid in Spanje, die thans, overeenkomstig de schikking met den pauselijken Stoel, zullen worden verkocht, op 2,560,000,000 realen.

— Uit Madrid wordt gemeld, dat de Spaansche bezetting van Ceuta de vijandelijkheden tegen de Mooren heeft begonnen.

DUITSCHLAND.

— Ten opzigte van het algemeene streven, dat zich in Duitschland openbaart naar grootere eenheid, wordt in de *Nat.. Ztg.* het volgende gelezen: "De tegenwoordige beweging draagt den onmiskenbaren stempel der diep gevoelde behoefte van onzen tijd op het voorhoofd. Geene hersenschimmen, maar eene dringende zaak wordt nagejaagd. Wat betreft den vorm, waarin die nauwere vereeniging der Duitsche staten moet worden tot stand gebragt, ten dezen opzigte heeft men zich reeds sedert geruimen tijd een juist denkbeeld kunnen vormen door hetgeen daaromtrent is bekend gemaakt. De meer practische rigting, welke onze tegenwoordige tijd voor heeft boven dien, welken onze voorouders hebben beleefd, maakt dat het doel, hetwelk wij beoogen, thans duidelijker voor onzen geest staat, ten gevolge waarvan wij tevens beter in staat zijn om de meest geschikte middelen te kiezen, welke ons tot dat doelwit kunnen geleiden." In de *Elberfelder Zeitung* leest men ten dezen opzigte het volgende: „Het spreekt wel van zelf, dat de Pruisische regering in deze zoo gewigtige aangelegenheid het initiatief niet kan nemen dan nadat alvorens eene inwendige hervorming in vele Duitsche staten is voorafgegaan, welke tot waarborg kunne sterken, dat de voorstellen, door haar te doen in overeenstemming zullen zijn met den nationale wensch en de nationale behoefte. Pruisen verlangt geene andere verovering, dan die steunt op verheffing van het zedelijk gevoel en streven, door zoodanige middelen te bereiken, welke een waarborg voor den gunstigen uitslag in zich bevatten." De *Vossische Ztg* laat zich hieromtrent op de volgende wijze uit: "Voor meer dan vier honderd jaren sprak Georg v. Heimburg een van de syndici van Neurenberg, deze woorden: „O blind en onverstandig Duitschland! Gij versmaadt het u te stellen onder één eenigen Keizer en gij buigt het hoofd onder duizend heeren, die elk eene keizerlijke magt in hun klein gebied willen handhaven. Ik vrees, dat eenmaal een vreemde vorst zal opstaan, die een gedeelte van Duitschland aan zich zal onderwerpen.„ Hetgeen destijds waarheid was, is dit nog. Thans mag herhaald worden, hetgeen voor vier eeuwen is gezegd, en nog heden is het volkomen toepasselijk. Oneenigheid heerscht nog op den dag van heden in ons vaderland. Eene groote zaak moet nog worden tot stand gebragt. De noodzakelijkheid daarvan valt met den dag meer in het oog. Alle krachten behooren in het werk gesteld te worden, om het groote denkbeeld eener Pruisisch-Duitsche eenheid te verwezenlijken."

— De regering is er ijverig op bedacht, om de staatsburgerlijke betrekkingen der zoogenaamde Heidenen of Zigeuners te regelen. Eene deputatie uit den boezem der Zigeuners, in Hongarije gevestigd, heeft dezer dagen eene petitie hierop betrekkelijk, bij de regering ingediend.

— Op last der regering heeft de vice-admiraal Schröder bekend gemaakt, dat slechts 12 burgerlijke beambten en geleerden aan de expeditie naar Japan kunnen deelnemen. De gezant heeft een secretaris van legatie en twee attachés met zich; drie handelaren en twee fabriekanten zullen de nijverheid vertegenwoordigen, zoodat slechts drie geleerden tot de expeditie zullen behooren. Als zoodanig zijn reeds aangewezen: De Heer Martens voor de zoölogie en de Heer Wichner een beoefenaar der kruidkunde.

— In eene der groote ijzergieterijen hier ter stede wordt een groot aantal kanonnen van gegoten staal vervaardigd. Zoodra zij in zooverre gereed zijn, worden zij terstond naar Spandau gezonden, om aldaar met den meesten spoed geboord en afgewerkt te worden. Het zijn alle 6 ponders, maar de holle kogels, welke er mede geworpen worden, wegen ongeveer 10 pond. Men koestert de hoop, dat met het aanstaande voorjaar minstens 300 dergelijke stukken geschut gereed zullen zijn.

— Men berigt uit Bern, dat een groot aantal zoogenaamde Napelschen, namelijk Zwitsers, uit Napelsche dienst teruggekeerd, zich bedreigingen tegen leden van den bondsraad hebben veroorloofd en hen tot dat einde op openbare plaatsen opzochten. Ten gevolge daarvan zijn bijna al de van daar terugkeerende manschappen in eene cazerne geconsigneerd.

— Naar men uit Bern meldt, heeft men bij het ministerie van oorlog aldaar met zonderlinge wederwaardigheden te kampen. Voor eenigen tijd is de secretaris-generaal A. v. Arn van zijne betrekking ontzet en tevens het gansche personeel van het bureau in vreemde dienst overgegaan, met uitzondering van de copiisten. In zijne plaats werd benoemd een gunsteling van den kolonel Bourgeois. Deze

legde zijne betrekking weldra neder. Hierop volgde de benoeming van den Heer Langel, een bloedverwant van den Heer Frye Hérose. Met deze liep het nog ongelukkiger af, want hij benam zich het leven door middel van een pistoolschot. De Heer Finsterwald, die na hem werd benoemd, werd kort daarna insgelijks uit zijne betrekking verwijderd en is voor eenige dagen ontzield in de Aare gevonden.

ITALIE.

Napels, 24 September. De berigten zijn heden zeer belangrijk, en buitengemeen ernstige geruchten loopen rond.

Men verzekert, hoewel ik het onder alle voorbehoud mededeel, dat de paus zijne hoofdstad heeft verlaten en naar Gaëta is gegaan, waar hij voor de tweede maal heen vlugt. In elk geval berigten de tijdingen uit Rome bepaald, dat Pius IX zich om redenen van gezondheid naar Terracina begeeft, en met verwondering hebben wij Frans II, dezen morgen te 4 uren, overhaast van Portici naar de romeinsche grenzen zien vertrekken. De hofpaarden, engelsche dieren, de koninklijke épuipage, enz. zijn gisteren in allerijl op weg gezonden. De koning is vergezeld door de koningin en door zijn oom, den graaf van Trapani. Dat de heilige vader een toevlugtsoord op het grondgebied der beide Siciliën zocht, is voorzeker een valsch en voorbarig gerucht, maar buiten twijfel zal er te Terracina tusschen den koning van Napels en den paus een onderhoud plaats hebben. Dit onverwachte en om zoo te spreken mysterieuse onderhoud is eene zeer belangrijke gebeurtenis. Het kan niet missen, of het moet ernstige gevolgen hebben, vooral in den tegenwoordigen toestand van Italie.

Bovendien schijnt het zeker, dat de stad Aquila, aan de andere zijde der beneden Abruzzen, in vollen opstand is. Trouwens. reeds sinds eenigen tijd boezemden de Abruzzen groote ongerustheid in. De koning had bevolen, dat in deze provincien, digt bij Chiati, een kamp zou geformeerd worden; dagelijks vertrokken er troepen derwaarts en er is nog een vrij aanmerkelijk corps zamengetrokken. Over de oprigting van dit kamp en over 't geen de troepen bij deze gelegenheid doen, bestond nog de grootste onzekerheid.

— Garibaldi en de generaal Fanti zijn op dit oogenblik in de Romagna ijverig bezig. De troepen der Legatien zullen naar men van daar verneemt, geene aanvallende beweging tegen de pauselijke ondernemen, maar zoodra de laatsten voet op het grondgebied der Legatien zetten, zullen de eersten tegen hen oprukken. In dit geval zal Garibaldi eene afleiding in de rigting van Perugia bewerkstelligen en men zegt, dat hij zich sterk genoeg acht, om zich een weg naar Rome te banen. Het hof van Rome van zijne zijde rekent er op, dat zijne troepen zich weldra weder van de Legatien meester zullen maken, en heeft voor dat geval reeds een vertegenwoordiger benoemd, die zich naar Bologna zal begeven. Deze persoon is de kardinaal della Genga, dezelfde die na de verovering van Rome door de Franschen, lid was der bekende commissie van drie kardinalen. Deze kardinaal zal alsdan van eene onbepaalde volmagt voorzien zijn.

— Te Modena heeft de dictator Farini, minder omzigtig dan zijn Souverein, de vereeniging van het hertogdom bij Sardinie afgekondigd. Hij heeft op grond van den gunstigen uitslag der stemming in dien zin door de nationale vergadering uitgebragt, op eigen gezag de afkondiging bevolen van het Sardinische statuut.

— Een brief uit Rome, waarvan de schrijver alle vertrouwen verdient, zegt dat de toestand van den Paus zeer ernstige bezorgheid wekt. De briefschrijver verzekert, dat de Paus door den kanker is aangetast.

Beschouwing van den tegenwoordigen toestand der Italiaansche aangelegenheden.

De onderhandelingen te Zürich schijnen zoover gevorderd te zijn, dat weldra een definitief vredesverdrag tot stand zal komen, en wel geheel overeenkomstig met de in Villafranca vastgestelde vredesvoorwaarden. Men houdt het echter daarvoor, dat het verdrag alleen door Frankrijk en Oostenrijk, niet door Sardinie, onderteekend zal worden.

Wat de zamenkomst der souvereimen te Biarritz betreft, zoo schijnt deze weinig resultaten ómtrent de regeling van de Italiansche quaestie en het behoud van den wereldvrede opgeleverd te hebben, Wel worden allerlei plannen uitgedacht en stelt men nu eens voor de bepalingen van Villafranca te handhaven, dan weder om althans eenigermate te gemoet te komen aan den volkswil van Italië, doch telkens stuit men af op den onwil van Oostenrijk, de raadselachtige houding van Keizer Napoleon of de krachtige handelingen der Italiaansche natie.

Van de tusschenkomst van den Koning van Belgie had men groote verwachtingen, en al kwam hierbij ook zijn eigen belang in het spel, toch scheen de oprigting van een Etrurisch rijk, met den graaf van Vlaanderen aan het hoofd, eene uitkomst te zullen geven aan alle verwarring. Maar de berigten van eenige dagen geleden zeggen weder dat de geruchten omtrent eene regeling der Italiaansche aangelegenheden te Biarritz, niet worden bevestigd; ja zelfs wordt nu ook weder de zamenkomst van een algemeen congres te Brussel, onder voorzitterschap van Koning Leopold, waarvan dezer dagen sprake was, in twijfel getrokken, en de Engelsche dagbladen raden de regering van dat land aan, niet toe te geven aan den wensch tot het houden van zoodanig congres, tenzij als beginsel worde aangenomen, dat de Italianen het regt zullen hebben om hunne stem te doen gelden.

De Sardinische regering heeft door middel van eene circulaire depêche aan hare gezanten bij alle Europesche regeringen het voortdurend in omloop blijvende gerucht tegengesproken, dat zij voornemens zou wezen Savoye aan Frankrijk af te staan. Tevens heeft zij aan de regeringen van Frankrijk, Engeland, Rusland en Pruissen een memorandun doen toekomen, waarin zij de handelingen der constituerende vergaderingen van de Midden-Italiaansche staten verdedigt en de noodzakelijkheid voor de groote mogendheden uiteenzet, om van die handelingen kennis te nemen. Verder tracht zij daarin te betoogen dat door de inlijving dier staten bij Sardinië, het staatkundig evenwigt volstrekt niet verbroken wordt. Integendeel zal daardoor eene bron van voortdurende onlusten en omwentelingen ophouden te bestaan.

Ten slotte wordt in het memorandun gewezen op de gevaren, die de restauratie der vervallen verklaarde dynastiën onvermijdelijk zouden na zich slepen.

In de golf van Spezzia, de voornaamste krijgshaven. van Piemont, liggen thans eenige Engelsche oorlogschepen. De tegenwoordigheid van dit kleine eskader wordt aangemerkt als een blijk van Engelands gezindheid òm aan Sardinië zijne toegenegenheid niet enkel door woorden te betoonen.

Het zoogenaamde Hongaarsche legioen, hetwelk tijdens den Italiaanschen oorlog onder de leiding van Kossuth en Klapka, in Piemont is bijeen gebragt om Hongarije in opstand te helpen brengen, schijnt thans eerst te worden ontbonden. Eenigen dagen geleden is een gedeelte daarvan, ter sterkte van acht honderd man, van Alessandria naar Genua gebragt. Koning Victor Emanuel, deze bezending onder weg ontmoetende, betuigde aan haren aanvoerder, den generaal Klapka, zijne ingenomenheid met de zaak van Hongarije, en zijn vast vertrouwen dat deze, gelijk elke andere regtvaardige en edele zaak, op den duur de zege zou behalen.

Den 3de Sept. zijn te Bergamo in Lombardije wanordelijkheden voorgevallen: de bisschop onderging toen wegens eenen, in zijnen ambtsbediening genomen, maatregel mishandelingen van de zijde der bevolking. Vervolgens is aldaar van wege den bisschop een naamloos geschrift in druk uitgegeven, waarin die maatregel verdedigd en tevens aan de in Italie bovendrijvende partij scherpe verwijten gedaan werden. Dit heeft nieuwe wanordelijkheden ten gevolge gehad; den 16den, daags na de uitgave van dat geschrift, drong een vijftigtal personen in de drukkerij alwaar het gedrukt was, en dwongen den uitgever door bedreigingen om hun den schrijver te noemen. Daarop gingen zij naar de woning van dezen en pleegden er gewelddadigheden, terwijl er moordzuchtige kreten en het geroep: *weg met de priesters*! gehoord werden. De overheid is ook nu weder tusschen beide gekomen: zij stuitte de wanordelijkheden en nam eenige personen in hechtenis.

Bij een besluit der voorloopige regering van Parma van den 17den September is bepaald dat, daar dit gewest krachtens den herhaaldelijk en plegtig uitgesproken wil der bevolking geacht moet worden reeds een deel van het koningrijk Sardinië uit te maken, de Sardinische grondwet in Parma zal worden afgekondigd; zullende echter de wetgevende en de uitvoerende magt er nog tot aan de werkelijke vereeniging met Sardinië door den dictator, den heer Farini, worden uitgeoefend.

De vertegenwoordigende vergadering is voor onbepaalden tijd uiteengegaan, na kennis te hebben genomen van het antwoord des Konings van Sardinië op het aanbod der souvereiniteit over het hertogdom. Het antwoord van Koning Victor Emanuel is als eene aanneming beschouwd, dien ten gevolge werden, na het bekend worden daarvan, vreugdeschoten gelost en de stad geïllumineerd.

De vrienden van de hertogin van Parma hebben der vorstin eene slechts dienst bewezen door op te komen tegen de aanspraak, waarmede de heer Farini de nationale vergadering van Parma heeft geopend. Het blijkt nu, dat de dictator met de meeste kieschheid heeft gehandeld, en gezwegen heeft van zaken, welke de onvoorzigtige vorstin zoodanig compromitteren, dat zelfs hare voorstanders aarzelen hare verdediging op zich te nemen. Onder anderen zou uit officiële bescheiden blijken, dat de hertogin aan Keizer Frans Joseph een schrijven heeft gezonden, om hem in te lihten nopens de bewegingen van het Sardinisch leger. Zij geeft daarbij een plan van aanval op, om Piëmont te slaan; voral spoort zij den Keizer aan, met spoed en energie te hadelen, nog vóór de Franschen voet op Italiaanschen bdem hebben gezet. Voorts verzoekt zij, om de hertogen te hulp te komen, daar deze zijne verbondenen en de eenige steun voor Oostenrijks heerschappij in Italië zijn. De hertogin legt er bij: „Oostenrijks heil is alleen in de snelheid zijner operatiën te zoeken. Als het wacht, is het evenzeer als zijne verbondenen in Italië verloren." Het blijkt uit alles, dat de hertogin wilde staan of vallen met Oostenrijk, en dat zij dus veel in Italië verbeurd heeft, door eene vrijwilliggekozen gedragslijn te volgen.

(*Wordt vervolgd.*)

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van*
December.	1	Pruissische	Delphin	J. W. Klein	Batavia.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar.*
November.	30	Ned. Ind.	Hing Thaij	Amat	Grissee.
Dedember.	1	Nederlandsche	Maarten van Rossem	A. van der Eijk	Nederl. via Pasoeroean.
„	—	Ned. Ind.	Baboel Joesoer	Sech Ismail bin Mohamat Almainie	Balie.
„	—	Z. M.	Java	H. J. Bernoster	Makasser.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Bestemming.*	*Agenten.*
Deensche	Cecrops	Davidson	Bushire	Fraser Eaton & Co.
Nederlandsche	Helena Constantia	R. M. Donema	China	„ „ „ „
Pruissische	Delphin	Klein	Nederland	„ „ „ „
Nederlandsche	Herschel	Hauschild	Onbepaald	Mathieu Ebbs Ruijs & Co.
Hamburgsche	Witch	Hultman	Boston	„ „ „ „ „
Amerikaansche	Wilhelmina Cox	Reisiger	Batavia	„ „ „ „ „
Hamburgsche	Cito	Schutt	Molukkos	„ „ „ „ „
Deensche	Colloë	Schmidt	Amsterdam	„ „ „ „ „
Nederlandsche	Hermine Maria Elizabeth	Bonjer	Rotterdam	B. Kopersmit & Co.
„	Vier Gezusters	Bik	„	„ „ „ „
„	Nederland en Oranje	Rosier	Nederland	„ „ „ „
„	Tonia	C. F. Zeeman	„	„ „ „ „
„	Ellen	Wentholt	In reparatie	„ „ „ „
„	Maarten van Rossem	A. van der Eijk	Holland	B. J. van Eck & Co.
„	Dorothea Henriette	D. Smit	„	„ „ „ „ „ „
„	Neerlands Koningin	Geerling	Nederland	E. Ten Brinck & Co.
„	Grondwet	Kamminga	„	„ „ „ „ „
„	Johanna Maria	L. J. Wilhelmie	„	„ „ „ „ „
„	Rotterdam	H. Poort	Rotterdam	Anemaet & Co.
„	Christina Helena	C. Tjebbes	Nederland	Schimmelpenninck & Co.
„	L'Espérance	van Entere	Macassar	Hill Broekman & Co.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Zijner Majesteits wachtschip Batavia;

OORLOGSCHEPEN
Suriname,
Groningen,
Merwede,
Sijlph,
Princes Amelia,
Java;

DE SCHEPEN
Herschel,
Vier Gezusters,
Alfulck,
Christina Helena,
Fulkus So-oot,
Tonia,
Rotterdam;

DE STOOMSCHEPEN
Koningin der Nederlanden,
Padang;

DE BARKEN
Fatal Ma-an,
Louisa Jacoba Johanna,
Naim Balgijer,
MarionMace ntyre,
Meteor,
Ida,
Abbool Hassim,
Architect,
Helena Constantia,
Nederland en Oranje,
Atidjatoor Rachman,
Witch,
Dorothea Henriette,
Johanna Maria,
Cecrops,
Grondwet,
Acsa,
Faid Alim,
Ellen,
Hermina Maria Elizabeth,
Baboel Joesoer,
Samuel Hendrikus,
Joedul Barie,
Fothbl Madjiet,
Adeuan,
Koorma;

DE BRIKKEN
So-Ootdin,
Risgil Hair,
Talsum,
Banda Balhair,
Eljezer,
Cito,
Joesrool Karim,
L' Esperance;

DE SCHOENERS
Sarie Tengaroong,
Carolina,
Srie Cheribon,
Jupiter,
Bil Madjiet,
Poospa,
Coquette,
Hing Aan,
Hoseeng,
Ataief,
Venus,
Virgo,
Bintang Tjaigoan,
Ardjoeno;

DE KOTTERS
Riengit,
Tedok,
Sie Berkat.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 1ste tot en met den 3den December 1859.

AANVOER.

Van Batavia per het stoomschip *Palembang*, gezagv. KULLFE, agent W. CORES DE VRIES.

1 kist goud- werk, 10 kisten manufacturen; 1 pakje monsters, 1 kist diversen, 1 kistje goud ƒ 1100, 1 kistje onbekend, 20 kisten gember, 1 kist onbekend, W. CORES DE VRIES en eenige Gouvernements goederen.

Van Batavia per het Nederl. schip *Stad Schiedam*, gezagv. J. WULP, agenten FRASER EATON & Co.

74 kelders genever, MATHIEU EBBS RUYS & Co; 3 balen wolle dekens, 2500 stuks klapper-noten, 1 piano, 3 brand kassen, 34 collies koopmanschappen, FRASER EATON & Co.

Marktprijzen.

SUIKER ƒ 15½.
KOFFIJ. Nominaal.
RIJST (CARGA) ℔ koijang ƒ 135 @ ƒ 145 —
Id. (WITTE) „ „ ƒ 155 @ ƒ 170.—
KOEHUIDEN ℔ picol.
ARAK ℔ legger. ƒ 45.—
OLIE (KLAPPER). ƒ : 0.—
OLIE (KATJANG.) ƒ 20.—
KADJANG MATTEN. ƒ 9.—
ROTTING ƒ 8½ @ ƒ 9.—
WISSELKOERS 102½ @ 103%.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag den 4den December 1859.
's Morgens ten half negen ure.
Doopsbediening.
Ds. VAN STEEDEN.

Maandag den 5den December 1859.
s' avonds ten half zeven ure.
ZENDINGS-BIDSTOND.
Nederduitsch en Maleisch.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag den 4den December 1859.
's Morgens ten half negen ure.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij L. VAN BAKKENES & Co te *Amsterdam* en W. J. VAN HAREN NOMAN te *Leiden*.

Voor ieder in dit blad voorkomend artikel, hetwelk van geene onderteekening is voorzien, stelt de Redactie zich verantwoordelijk zoolang door haar geen ander schrijver wordt opgegeven

GEDRUKT BIJ LE ROY & CO TE SOERABAYA.